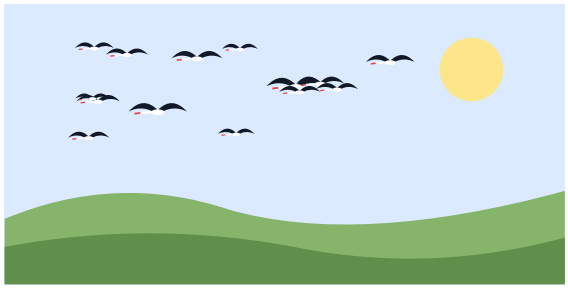
📰 חדשות הסביבה · מדור טבע

500 מיליון מטיילים בשמיים – ואנחנו באמצע הדרך!

בכל סתיו ובכל אביב עוברות מעל ישראל מאות מיליוני ציפורים נודדות. למה דווקא כאן? כי הארץ הקטנה שלנו נמצאת בצומת של שלוש יבשות.

מאת: צוות כתבי הסביבה

להקת חסידות לבנות דואה מעל עמק בסתיו, בדרך לאפריקה. (איור)

מי שמרים את הראש בסתיו יכול לראות להקות של חסידות לבנות, שקנאים ועופות דורסים. לפי הערכה של חוקרים, כ-500 מיליון ציפורים עוברות מעל ישראל בכל עונת נדידה. יש מדענים שחושבים שהמספר קטן יותר – אבל ברור שמדובר במאות מיליונים.

למה כאן? ישראל נמצאת בין אירופה, אסיה ואפריקה. ממערב יש את הים התיכון, וממזרח – מדבר. הציפורים „נדחסות" לרצועה צרה, כמו בצוואר של בקבוק.

מעליות של אוויר חם. ציפורים גדולות, כמו חסידות ועופות דורסים, נודדות ביום. הן נעזרות בזרמים של אוויר חם שעולים מהקרקע, שנקראים „תרמיקות". התרמיקות נוצרות רק ביום ורק מעל יבשה, ולכן הציפורים האלה מעדיפות לעוף מעל היבשה ולא מעל הים. רוב הציפורים הקטנות, ציפורי השיר, נודדות דווקא בלילה, וביום הן נחות ואוכלות.

תחנת תדלוק. לפני שהן חוצות את המדבריות הגדולות, הרבה ציפורים עוצרות אצלנו לאכול ולנוח. השקנאי המצוי – העוף הכבד ביותר שחוצה את הסהרה פעמיים בשנה – נח כמה ימים במאגרי מים בארץ, ורק אז ממשיך.

גם אנחנו משפיעים. כדי למנוע הדבקה בשפעת העופות, האכלת העגורים באגמון החולה הופסקה ב-2022. ציפורים ומטוסים חולקים את אותם שמיים, ולכן חוקרים עוקבים אחרי הנדידה גם כדי למנוע התנגשויות.

מקורות: מרכז הצפרות הישראלי (birds.org.il), רשות הטבע והגנים (parks.org.il), החברה להגנת הטבע (teva.org.il).

🎤 ראיון דמיוני: עגורה מעמק החולה

ראיון דמיוני – העגורה לא באמת מדברת, אבל כל העובדות בראיון נבדקו מול מקורות.

🎤 **הכתב: מאיפה הגעת?**

🐦 העגורה: מהצפון – מאזורים קרים הרבה יותר מכאן. כשמתקרב החורף, אני וחבריי עפים דרומה.

🎤 **הכתב: מתי הגעת לעמק החולה?**

🐦 העגורה: בתחילת אוקטובר. במהלך החודש עוברים בשמי הארץ אלפי עגורים בכל יום.

🎤 **הכתב: אתם הרבה?**

🐦 העגורה: מאוד! אחרי נדידת הסתיו נשארים בעמק החולה כ-30 אלף עגורים לכל החורף.

🎤 **הכתב: למה דווקא כאן?**

🐦 העגורה: יש לנו כאן מזון בשפע ומזג אוויר נעים בחורף.

🎤 **הכתב: שמעתי שפעם האכילו אתכם באגמון. זה עדיין קורה?**

🐦 העגורה: לא. מ-2022 הפסיקו להאכיל אותנו, כדי שלא נידבק בשפעת העופות כשאנחנו מצטופפים יחד.

🎤 **הכתב: מתי תצאי לדרך?**

🐦 העגורה: בסוף החורף, בסביבות מרץ. אז אני עושה את הדרך בכיוון השני – צפונה.

🎤 **הכתב: מה תרצי לבקש מהקוראים?**

🐦 העגורה: לצפות בנו מרחוק ובשקט, ולא להאכיל ציפורי בר.

משימה

מסמנים בצבע אחד את הפתיח, ובצבע אחר את התשובות ל„מי? מה? מתי? איפה? למה?". מוצאים בכתבה עובדה אחת ומנסחים דעה אחת משלכם.